

Rapport från offentligt sammanträde med MKB-forum Oskarshamn

Onsdagen den 12 mars hölls ett MKB-samråd på konferenscenter Forum i centrala Oskarshamn. SKB AB fick kritik från flera håll och på flera punkter under mötet.

Omkring 35 personer närvarade. Utöver samrådsrepresentanter fanns Milkas, MKG, Regionförbundet, Kärnavfallsrådet, Sero och Oskarshamns säkerhetsgrupp bland åhörarna. Få om ens någon privatperson fanns på plats.

Parterna i samrådet var Oskarshamns kommun, Länsstyrelsen i Kalmar län, SKB AB och de kontrollerande myndigheterna SKI och SSI. Två veckor innan hölls samråd i Östhammar på motsvarande sätt (se [Kärnavfallsnytt Nr. 1/2008](#)).

Transportutredning

Även om säkerhetsfrågorna inte är lösta har samråden både i Östhammar och Oskarshamn gått in i en fas där de handlar mer om andra tänkbara miljökonsekvenser än strålning, vid byggandet av en slutförvarsanläggning. Ett led i det var att Johan Molin, SKB, presenterade en transportutredning.

Enligt transportutredningen skulle trafikökningen bli ganska stor vissa perioder under själva byggskedet intill anläggningen. Framförallt persontrafiken skulle öka. Johan Molin hade räknat på att de som arbetar vid bygget åker bil i samma nivå som dagens rikssnitt. Järnväg avfärdade han tidigt. Detta fick Kommunstyrelsens ordförande Peter Wretlund (s) att reagera. Han menade att det vore dumt att inte integrera en så här stor satsning i övriga regionplaner.

- Järnväg är högtintressant för oss när det gäller att knyta ihop våra regionkontakter tätare, till exempel mot Västervik, sa han.

Peter Wretlund, Kommunstyrelsens ordförande, Oskarshamn

Projektet kan inte ha flera MKB

Bo Carlsson, expert i kommunens Misterhultsgrupp,

som bevakar de närboendes intressen, redogjorde för kommunens syn på SKB:s Inka-MKB (som rör inkapslingsanläggningen inlämnad 2006). Det framkom tydligt att kommunen hade mycket kritik mot MKB:n. För det första betraktar kommunen inte Inka-MKB:n som en MKB.

Man kan inte göra en MKB för varje del av projektet för sig och sen vara klar. MKB:n måste enligt miljöbalken omfatta hela projektet, sa Bo Carlsson.

Därefter lämnade han synpunkter på det dokument SKB lämnat in kallat Inka-MKB.

Det framkom att SKB endast nämnt CO2-utsläpp från transporter och inte från materialframställning vilket ger ett orimligt lågt värde på den punkten. Vidare saknades analyser av vad bullernivåerna kan leda till.

- Det är vanligt att man i MKB-beskrivningar stannar vid effekter, alltså till exempel en bullerhöjning, men inte räknar med vilken konsekvens det får för de boende, sa Bo Carlsson.

- Jag håller med dig, jag skulle själv kunnat stå här och hålla precis samma föredrag, sa avdelningschef Saida Laârouchi Engström, MKB och Samhällskontakter, SKB AB.

- Det är bra att vi är överens, men då får ni hålla med om att det var lite

dåligt beskrivet i Inka-MKB:n.

SKB:s representanter svarade med tystnad.

I MKB:n för kapslings-anläggningen efterlyser kommunen också utsläppskriterier för vatten och en analys av risker med terrordåd.

Hur var det nu med kopparen?

Vid frågestunden ställde Johan Swahn, MKG, ungefär samma fråga som i Östhammar två veckor tidigare. Försök gjorda av Peter Szakálos med forskarlag vid KTH visar att koppar kan rosta även i syrefritt vatten, särskilt vid höga temperaturer. Ett annat problem är att mikrobiologin visat sig aktiv på så stort djup.

Det finns en bakterie- och virusmiljö på 500-meters djup och sulfidproduktionen är större än man tidigare trott. Hur påverkar det SKB:s säkerhetsanalys?

Peter Wikberg, tidigare chef för platsunder-sökningen men sedan den 1 februari SKB:s forskningschef svarade.

Peter Wikberg,
forskningschef, SKB

- Det kommer inte att påverka kapselns livslängd. Vi är säkra på att systemet kommer att hålla med dagens kunskap, sa han och visade en overhead med texten:

Säkerhetsfilosofin baserar sig på vetenskapligt etablerade slutsatser kring geologi, materialvetenskap osv som inte ruckas i första taget.

Men till saken hör att även Oskarshamns kommun har uppmärksammat frågan i en MKB-fråga ställd den 15 feb. i år och vill veta vad SKB och myndigheter gör för att klarlägga korrosionsprocessen i syrgasfritt vatten.

Avgörande för kommunens beslut är att säkerhetsfrågorna är utklarade, skriver man i frågan.

Anders Wiebert, SSI

Även SSI tog upp att SKB inte kan bortse från den här forskningen.

- Det är nog för tidigt för SKB att avfärda den frågan från dagordningen, sa Anders Wiebert, SSI.

Bentoniten ett stort frågetecken

En annan fråga som togs upp av Swahn var att SKB själva sagt att de inte vet hur bentonitleran som kapslarna ska packas in i betar sig innan den är fullt stelnad, en process som kan ta 100 år. All säkerhetsmodellering grundar sig på fullt vattenmättad lera.

- Vi har inte full kunskap om vad som händer, men vår bedömning är att det inte har någon större påverkan på vad som händer sen, sa Olle Olsson, avdelningschef för platsundersökningar, SKB AB,

Britta Kahanpää från Milkas lyssnade mötet igenom, men skakade på huvudet åt säkerhetstänkandet från SKB:s sida.

- Först sa de att det inte fanns något vatten på 500 meters djup, men det fanns ju. Sen

sa de att det inte fanns några sprickor på 500 meters djup, men det fanns ju. Sen sa de att det inte fanns några mikrober på 500 meters djup, men det fanns ju. Och nu det här, de har ju ingen koll, sa hon till *Kärnavfallsnytt* efter mötet.

Kärnavfallsnytt ställde också frågan om miljörelsens roll till Johan Swahn från MKG efter samrådsmötet. Kan det vara så att miljörelsens medverkan underlättar att slutförvaret kan bogseras i hamn?

- Om vi inte är uppmärksamma finns det en risk att miljörelsens deltagande bara stödjer processen och att vi får ett slutförvar som inte är bra. Ska miljörelsen vara med måste den vara mycket aktiv och påverka. Det sämsta man kan göra är att sitta med och inte göra nåt. Då ges bara legitimitet åt något som är dåligt.

Johan Swahn, Kanslichef, MKG

Fakta om samrådsprocessen

I början av 2009 kommer SKB att föreslå en plats för slutförvaret, antingen i Oskarshamns kommun eller Östhammars kommun. För att få göra det måste SKB AB enligt miljöbalken först lämna in en ansökan till miljödomstolen med en miljökonsekvensbeskrivning, MKB. MKB ska tas fram i samråd med berörda parter myndigheter, kommuner, organisationer, allmänhet och enskilda som kan bli berörda.

Ordlista

Milkas – [Miljörelsens kärnavfallssekreteriat](http://www.milkas.se)

MKB – **Miljökonsekvensbeskrivning**. Måste göras för att tillstånd ska kunna sökas för verksamhet i miljödomstolen.

Inka-MKB – Av SKB AB inlämnad del-MKB för inkapslingsanläggningen i Oskarshamn. Kommer inte att betraktas som en separat MKB utan vägas in i helheten.

MKG – [Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning](http://www.mkg.se)

SKB – [Svensk Kärnbränslehantering AB](http://www.skb.se)

Kommande möten:

Samråds- MKB-grupp Forsmark: 23 maj 2008, kl 09.00 - 12.30, Kommunkontoret i Östhammar

Samråds- MKB-grupp Oskarshamn: 28 maj 2008, kl 09.30 – 15.30, plats ännu ej bestämd.

Detta nummer av *Kärnavfallsnytt* är framtaget på uppdrag av Miljörelsens kärnavfallssekreteriat, Milkas (www.milkas.se), en samarbetsorganisation mellan Miljöförbundet Jordens Vänner (www.mjv.se) och Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen (www.folkkampanjen.se). Produktion av detta nummer: text och foto Emil Schön, layout Miles Goldstick. För mer information kontakta *Kärnavfallsnytt*, c/o Milkas, Solidaritetshuset, Barnängsgatan 23, 116 41 Stockholm. Tel.08-559 22 382. Hemsida: www.nuwinform.se/karnavfallsnytt. E-post: info@nuwinform.se.